

Mašja ar peesuhlišchānu
par pasti:
par gabu 1 rub. 60 kap.
" pufgabu 85 "

Mašja beš peesuhlišchānas Rīgā:
par gabu 1 rub. — kap.
" pufgabu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mašj. m. teel isdohts fest-deenāhm no p. 10 fahfoht.

Mašjas weefis.

Ernst Plates, Mašjas weefa ihpašchneeks un apgahdataijs.

Mašjas weefis isnaht ween reis pa nedetu.

Mašja
par fludināschānu:
par weenas sleijas smaltu
ralsu (Betit)- rindu, jeb
to weetu, ko šahda rinda
eenem, mašja 10 kap.

Redakcija un ekpedicija
Rīgā,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu-drufatāwā pee
Pehtera basnijas.

N°. 18.

Seštdeenā 5. Maijā.

1879.

Rahditājs.

Jaunafahs šinas. Telegrafa šinas.

Cekšemes šinas. No Rīgas. no Dubulteen, no muhsu apgabala, no Lehepatas, no Wilandes, no Mišbinu meesta, no Kulbigas, no Peterburgas, no Maštawas, no Warschawas, no Dofas, no Datuma, no Sorokas, no Kawlasas, no Kalugas, no Mlawas, no Tambowas, no Tisifas, no Uralstas.

Ahesemes šinas. No Wirbales, no Holandijas, no Konstantinopeles, no Bosnijas, no Neapeles, no Deenwidus-Amerikas u. t. pr.

Peelikumā: Apslehta kara-lāse. Graudi un seedi.

Jaunafahs šinas.

No Rīgas. Pagahjušchā nedelā bija arweenu pawehšs laiks un lectus. Šchini nedelā ari tika Daugawas plohsta tilts celšis un brauščhānai nodohts. — Wehrmana dahrsā no 1ma Maijā fahfoht spehle pa wakareem kara-musikis.

— **Mahtofchā treschdeenā, 9. Aprili** pulksten puf-9 wakarā israhdihs Wehrmana dahrsā fahle kahds Tenner k. is Seemel-Amerikas to no Gidsona isgudroto fonograsu jeb runadamu maščhīnu. Šchi maščhīne isfaka staidri pakal wifas šlanas, kā runašchānu, dšedadšchānu, šwelpšchānu, tapat ari putnu dšedadšchānu, trompetes puhschānu u. t. pr. Šchi maščhīne war, kad tani kahdu dšefmīnu jeb kahdu runu leel eeflāneht, fchihš šlanas fewi ilgaku laiku fatureht. Tā tad ari kahdu dšefmīnu, ko preeščh kahdahm nedelāhm Leipzīgā puhta, fchi maščhīne uš matu tapat atkal puhtihš. Buhs jautrs wakars, to wifu klaufotees.

No Drenburgas. Kā „Wld. wehstnešis“ šino, tad Drenburgas general-gubernators laidis fchahdu šinu eefšchleetas ministeram: „Aprila mehnešī naw neweens lectus pileens lihjis, pastahwigs faufums un il deenas stipra wehtra bijufe. Kad tai 16tā Aprili uguns wairak nefa pufi no pilsehtas aprihja, tad tai 26tā Aprili stiprai wehtrai puhschoht atkal uguns pilsehtā iszehlahs, bet kas tika drihs apdšefstā, jo dšefseji un saldati ušzihtigi strahdaja pee dšefschānas. Tai 30tā Aprili pulksten 10 no rihta pee stipras wehtras iszehlahs uguns kasaku preeščh-pilsehtā, kurai ir masas mahjinas, no kurahm dands ir ar falmeem apjuntotas. Zil mahjīnu aishgahjuščhas bohjā, wehl naw isšinahts.

No Parišhes. Kā walodas ihpauduščhahs, tad tikschoht tagadeja ministerija atzelta, un tiklihdš Gambetta pahrnahščchoht, tad tikschoht fchi eezelščhāna idarita. To ari kahds tautas-weetneeks fajijis republikas presidentam Grewi. Grewi atbildejis, ka ministerija wehl stahwoht uš drohščahm kahjahm un kad Gambetta nefastahdiščchoht jaunu ministeriju; bet tas

waretu gan notikt, kad Gambetta teel par ministeru preeščh-neeku.

No Austrijas. Kas tagad Austreeščhu awišeš lafa, tam gan jabrihnahs par dšihwu kufteščhānohs, kas tagad Austrijas parlamentes partijās iszehlufehs. Jauni preeščhlikumi it kā fehnes no semes isaug, un partijās zita žitai usbruhl, un ar tahdu šihwumu fchi usbruščhāna noteekahs, it ka walstis pamati tiktu kufstinati.

No Romas. Pahwests islaidis rakstu, kurā teel fajihts, ka katolu buhščhāna eefščh Turzijas efoht kahrtibā eewesta.

No Rafeles. Tannes pilsehtina ir pa leelakai dafai zaur uguns-grehtu ispohtita.

No Belgijas. Belgijas waldiba ar leelu ņingribu uš tam škatahs, ka jaunee škohlas-likumi wifur teel kahrtigi eewesti, lai ari ultramontani wifadi riškofahs un draud. Jaunee škohlas-likumi ir lohti brihwprahrtigi.

No Termondes. Kā ahršemes awišeš šino, tad kahds škohlotājs tizis rupjas neschlihtibas deht noteefahts un prohti, par 26 reišahm uš 6, un par 212 reišahm uš 4 mehnešchi zcetuma strahpes par katru reišu, tas ir, par 238 reišahm 83 gadi un 8 mehnešchi zcetuma-strahpes. Wifsch islizees dšihwē lohti deewabihjigs.

Telegrafa šinas.

No Peterburgas tai 3fchā Maijā. Keisera Augstiba leel-siršs Sergis Aleksandrowiščhs ir wakar aishbrauzis no Liwadijas prohjam.

No Irbites tai 2trā Maijā. Irbitē iszehlufehs uguns dega 5 štundas; nodega 158 ehkas, kuru starpā ari atradahs feeweščhu progimnāšija. Notikufe šlahde fneedsahs lihds 210,000 rubuku. Tai 1mā Maijā wakarā iszehlahs eefščh Irbites ohtreis breefmiga uguns, kas 4 kwartalus (pilschetas dafas) aprihja.

No Tisfies tai 2trā Maijā. Tureenas gubernators šino, ka Gori-aprinki iszehlufehs šlimiba ne-efohht nekahda febrga, ari nekahds tifus (kahrsons), bet tikai no fa-aufšeschānāhs zehlufehs.

No Konstantinopeles tai 2trā Maijā. Aleko-Pašcha ees uš Filipopeli, tiklihdš sultans buhs to preeščhlikumu par ministera-atbildeščhānu apstiprinājis. Turzijas waldiba Anglijas fuhтна preeščhlikumu atmetufe, kas šihmejahs uš dšefš-zeta buhwefchānu uš Bagdadu.

Geschiedenes fixas.

No Nigas. Buhš jaw lahdi 200 gadi, kad Latweeschu fawá walodá dabuja pirmo bihbeli. Behžak fchi bihbele gan tika drufzin pahrlabota, bet tá fakohť fchur tur kahds wahr-dinſch; ta ihta pahrlabofchana notifikas muhfu laikás. Schis gruhťais un ſwarigais darbs tika nodohťs kahdeem kungeem, kas ar leelu uſihtibu un ſmalťu praſchamu pee fchi darba fehras. No ſcheem kungeem mums ihpaſchi japeemin wiſu-pirms mahžitajs Bielenſteins, fchis ſmalťais walodas-pratejs, tad Döbners, Karl Kroons u. t. pr. (Mahžitajs Kroons teizami no jauna tulkojis Salamana ſalamus wahrduš.)

Ta eekſch drukas iſnahťuſe Latweeſchu bihbele ir pehrkama Alekſander Stidas grahmatu bohde (Latweeſchu bihbeles maſá formatá) un bihbetu-beedribas noguldijumá pee apteekera Leſewiſ (ta pati bihbele leelá formatá ar apokriſheem).

No Dubulťeem. Nakti uſ 26. Aprili pulkſten 12 tika Dubulťneeki zaur uguns-grehku no meega trauzeti. Dega Majorinóš atraitnei Buſch peederiga mahja.

Ahtrumá pehž 10 minutehm, ohťras kolones Majorinóš dſihwodamee uguns-dſehfeji ar ſprizi jaw bija uſ degſchanas weetu, un pehž maſ azumirkteem eefahka ſlaweni pret leeſmahm žihniteš. Raut gan eefahťumá bija tizams, ka pee til ſtipra wehja ari žitas tuwumá buhdamas ehlas ar needru un ſchindetu junteem paliks leeſmahm par laupijumu; bet zaur uguns-dſehfeju apbrihnojumu iſmanu un weiklibu, un zaur wadonu riťtigu komandeereſchamu iſdewahs, leeſmas daudſ maſ apſlahpeht. Pehž ſtundas laika ari ſprize no Dubulťeem ar uguns-dſehfejeem turpu noſťrehjuſi un tá tad ar ſawee-noteem ſpehkteem wareja žitas ehlas no degſchanas apſargahť. Alťal launs darbs, kureſch ſahpiži daſchu ſirdi ſatreež! Breeſmigs un atreebigš žilwekš ir tihſcham nabaga atraitnei mahju nodeſinajis. Ka uguns ir tihſcham palaiſta, par to naw jaſchaubahš, jo weenkahť tapehž, ka taní nedſ atraitne nedſ žits kahds dſihwoja un ohťkahť, ka pehž mahjas nodegſchanas atrada, ka maſakee ſtahditee kohžini, kuri mahjas preekſchu puſchkoja, bija nogreeſti un leelakee nomioſoti un apſlahdeti.

Stuhla Žahnis.

No muhfu pagasta. Raut gan „Mahjas weeſis“ un žiti laikraſti pehrnuden preekſch pagastu amatu wiħru zehſchanas plaſchi un ſkaidri iſſkaidroja, ka pehž likumeem janoteek pagasta tahdahm zehſchanahm, tad tomehr, ka „Mahjas weeſim“ un žiteem laikraſteem tapa ſinohts, bija wehl deeſgan pagastu atraduſchees, kur pee zehſchanahm notikuſchas nekahťtibas un nepareiſibas. Ari iſ muhfu pagasta, laut gan taš naw pee Maleenes pagasteem peekſkaitams, gribu žeen. „Mahjas weeſa“ laſitajeem pawehſtiht, ka tur ar pagasta wezaka zehſchamu gahja.

Kad nu wehleſchanas laiks tuwojahš un lihdiſchinigais wežis bija daudſ wehletajeem iſteizis, ka winſch waitš negriboht no jauna eewehlehtš tapt, tad daſchi wiħri, pagasta wezaka amatu kahrodami, ſahka pa krohgeem wehletajus ar ſihwo un bairiti dſirdiht un leelijahš, kad wini buhtu par wezakeem, tad wini eegrohſitu pagasta waldiſchanas daudſ labaká kahťtibá un ſtahwołli neta lihdiſ ſchim notizis. Bet pagasta war tilai weens patš wezakais buht; tadeht wairak wiħru noprahtojuſchi, no wiſeem gribetajeem weenam weſcham gohdu doht, un uſrumajuſchi to: „Ja Tu dohſi mums eepreekſchu labi dſert un apfohliſi pehž eezehſchanas labas magariſchas, tad mehš dohſim Lew fawas bałſis un raudſim ari žitus

uſ Lawu puſi dabuht.“ Uſ to krohga papa uſſaužis uſrunatajam: „No nu wehl ſtohmeeš? leež eeleet, lai dſer!“ Sihwa miħletaji dabujuſchi nu par welťi tiħdaudſ dſert, žil ween ſpehjuſchi dſert un apfohlijuſchi par to gahdaht, ka mi-nehtš wiħrš taptu par wezako eezeltš. Weſcha gohda kahrotajš apfohlijiš pehž eezehſchanas neween mužu bairiſcha doht, bet ari brandwiħnam liťt pluhſť. Bet uſ weenas wehletaju dalas apfohliſchamu ween taš nebijiš drohſchš; tadeht peerunajis kahdu draugu, kam laba mute, lai brauž uſ wina rehfinu pa pagastu apkahť, wehletajus peerunaht, lai winam bałſis dohd. Par publinu apfohlijees iſgahdaht, ka draugs dabu ari kahdu amatu pee pagasta wal dibas. Schis draugs nu braukaja pa ohťra pagasta gala krohgeem un mahjahm, wehletajeem praſidams, kuru tee nodohmajuſchi par weži želt; bet tam daſchi neta neatbildeja jeb teiza tilai: „Kad zehſchanas deena atnahťš, tad gan redſeſim.“ Nu agents ſahť fawu draugu par gudru wiħru uſleeliht, kas ſinoht wiſuš likumuš un pratiſchoht pagastu pareiſi wal diht. Bet tam no wina efoht ari „kuplas magariſchas“ gaidamas. Daudſ wehletaji nodohmajuſchi winu želt u. t. pr.

Moliktá zehſchanas deená pagasta wehletaji ſanahža teefas namá. Bet pee bałſu dohſchanas iſrahđijahš, ka pee wiſas peerunaſchanas daudſ wehletaji dewa ari kahdam žitam wiħram bałſis, kuri nekahroja apfohlitas leeliſkas magariſchas, bet gribeja, lai pagasta ſtuhre nahťtu tahda wiħra rohťas, kas to ari ſaproht kahťtigi wadiht un wal diht. To taš wiħrš redſedams, kas bija weſcha gohdu kahrojis un preekſch agitazijas jaw tiħdaudſ naudas iſdewis, lika ſawam draugám wehl pat pee wehleſchanas agiteereht. Taš, ka paklauſigs draugs, noſťahjahš pee galda ſťriħweram blaťam un eekſchulťi katraťam, kas nahť, fawu bałſi nodohť: „Dohđi fawu bałſi tam un tam, winam jaw ir ta ka ta wairak bałſis neta ohťtram.“ Uſ kahdu eemusinaſchamu daſchš labš nodewa fawu bałſi tam, kam winſch nebija gribejiš doht. Pee bałſu ſkaiťiſchanas iſrahđijahš, ka diweem bija weenads bałſu ſkaiťš, tam, preekſch ka bija agiteerehtš un kaſ bija apfohlijiš kuplas magariſchas, un kahdam žitam wiħram, kuru prahtigakee wehletaji bija aſſinuſchi preekſch weſcha amata par derigu. Nu iſzehlahš ſťriħdeſchana par to, kureſch no abeem lai paleel par wezako, pee kam katra partija paſtahweja ſťiħwi uſ fawu kandidatu. Weidsoht lohſe iſſchliħra, gohđkahťrigais dabuja pagasta wezaka gohdu.

Pats.

No Lehrpatas. Swehtku komiteja preekſch ohťreem wiſpahrigeem Igaunu dſeedaſchanas-ſwehtkeem notureja fawu ſapulži, kura swehtku programš tika pahſpreeſťš. Redaktors Janſenš no ſawa preekſchdehſchanas amata atkahpahš un peenehma preekſchneeka-weetneeka amatu, jo lihdiſ ſchim bijuſchais preekſchneeka-weetneekš mahžitajš Giſenſchmidtš atkahpahš. Komiteja eewehleja par preekſchneeku pilſſehtas galwu G. v. Dettingen, un par muſiħka-kohra wadoni konſiſtorialrahtu Wiligerode.

— Tai 29ťá Aprili damſťugu braukſchana ſahlahš ſťarž Lehrpatu un Pleſkawu.

No Wilandes. Ta Wilandé iſnahťdama Igaunu awiſe „Salala“ efoht uſ 8 mehneſcheem juſpendeereta (aiſleegta laudiš iſnahťť).

No Ribbinu meeſta, Dinaburgas aprinka. Schini gadá notifikas Ribbinu meeſťá ſchahds negantš ſleptawibas darbs. Minetá meeſťá dſihwoja no ſawa kapitála ſawá paſcha namá

kahds wezs Pohlu kungs ar fawu laulatu draudjeni, kuzus par lohti bagateem tureja; bet nebij ari nabags. Schis kungs ir fawas jaunās deenās pee kahda preeftera par basnizas kalpu (Klaptschu) ilgus gadus deenejis, kurfch, — tā dafchi zilweki pasaulē ir, lohti mas gar fawahm eenahkfchannahm likahs ko sinoht — un tur wina kalpam tauka plawa. Minehts wezs pahris dshwoja weens bes kahdeem deenastneeleem, un wifu leelakā weentulibā, warbuht gan talab, ka baibijahs: ja dauds zilweku winu mahjā nahktu, tad drihs redsetu winu dahrgus traufus, kuzi pa leelakai datai, ihpafchi galda leetas, bij no tihra sudraba, un tā waretu drihs kahrdinafchanā krist, un winus aplaupiht. Winu nama durwis naw gandrihs ne preefch weena atwehtas bijufchās, bes ween preefch pascha klahkata kaimina, un preefch kahda schihdu galas tirgotaja. Winfch no schihda arweenu gatu pirzis, un to ari fawā istaba laidis, bet zitu nekad. Tā kahdā deenā pulksten 7ndš wakarā atnahzis schihds ar gatu un sit pee durwim, lai eelaisch. Wezais kungs labi fawu gateneeku pasihdams atflehdj durwis — schis eenahl, un lihds ar winu wehl diwi, weens Witebflas Latweets un kahds Kreews (rafkofnits) ar wahedu Kirilo, kas par leelu sagli schai apgabalā pasihstams. Tilkhds fchee weesi istabā eenahkfuchi, tuhdat wezo pahri, kurfch patlaban pee tehjas galda fehdeja, fafeen un fahl laupiht, kas laupams. Behdigi prasa, lai dohd fawu nesen is bankas isnemtu naudu 5—8000 rublu, bet wezifchi to kreetni paglabajufchi kahdā muhri drohschi, ka blehschi ne-useet, leedsahs naudu rahdiht un teiz, ka naudas naw. Nu kad papilnam laupijufchi un nelaimigohs neschehligi fakuhlfuchi, tad gahjufchi prohjam. Bet til par fleegfni pabrakufuchi, farunajufchees, ka naw labi, atstah wezohs dshwus, jo tad buhs nahkt fcho nedarbs gaismā. Wini greefchahs atpakal, Kreews un Latweets paleek pee durwim, bet schihds, kurfch naw garaks par trim pehdahm augumā, un ar weenu paschu azi, kahdus 50 gadus wezs neleectis eet istabā atpakal, un nokauj abus. Seewai nozirtis galwu ar zirwi, un wihram isdšinis kaltinu zaur galwu, un tad wif aiigahjufchi.

Tai paschā nedekā festdeenas nakti atradees Kirils, tas bishstamais saglis, kahdā zeemā pee Anspaku krogga un pee kahda eebuhweefcha nometees, leek tam kahdu pawaschneeku apgadabt, bet til ahtri, zil til wareja, schim esoht leela steigfchana tikt Lihwatku stanzijā un no tureenes ar twaika wahgeem us Rigu jabrauz. Gebuhweets bij kahdu fainneeku farunajis, un tas tuhdat atnahk lihds, apflatiht kas wedams. Kirils kahda kahdus trihs maifus ar daschadahm mantahm peebahstus. Sainneeks negrib west, bet eebuhweets ar Kirilu eeleek maifus ragawās, un nodsen lihds Anspaku kroggam, kurfch turpat klaht ir. Pawaschneeks ee-eet kroggā, un stahsta schihdam — krodhseneekam, ka schim bail, to kungu west, bet krodhseneeks leek fawam dehlam klusumā (tas bij ap pusnakti) apraudsiht, kas tai wesumā. Schihda dehls isbihjees stahsta tehnam, ka daschadas-dahrgas sudraba leetas, lukturi, u. t. pr. Krodhseneeks leek tuhdat pasaukt Anspaku zeema wezako, un kahdus desmit wihrus. Birnejais pawaschneeks ari wairs nebrauz, un tihfcham taifa eemeflu, kawelka deht, kamehr fanahks spehks. — Kirils pier brandwihnu un alu un pazeena klaht esofchohs. Tē us reis atnahk gaidihts spehks. Zeema wezakais prasa schim pasi. Pases naw. Tuhdat leek fcho jeeti nemt. Schis kaujahs glufchi meerigi, jo dohma, ka ar

fcho johkus dsen. Bet kad nu ir fafeets, tā preehahs, tad nu gan fahl Kirils trakohht, bet par wehlu. Tuhdat ismeklejufchi eebuhweefcha mahju un tur atradufchi wehl dauds sagtas mantas. Nu tika abi ar eebuhweeti tuhdat us pagasta walbifchanu apafsch kreetnas apfargafchanas aifwesti un aprinka polizejas kungeem sina laista. Sagtas mantas israhdiyahs par nokauta Pohlu pahra mantahm, jo selta un sudraba leetas bij fcho wahrdā eegreestas. Masais schihdinfch ari tika fanemts, un tuhdat peefinahs par wainigu un usdewa wifus lihdsdalibneekus. Pawisam ir fcho negantneeku 9: schihds, tehws ar tshetreeem dehleem, masais neleectis, Kirils, leelais stipreneeks, kurfch til 23 gadus wezs, bet par trim labeem fpehzigem wihreem nebaidahs, un diwi katoli. — Witebflas Latweefchi. Trihs til tee kahweji: Neleectis schihdelis tas fepkawa, Kirils tas mohzitajs un laupitajs, un Ignazis katolits ar stinti us wakti stahweja, kamehr fchee diwi pa eefschu fawu negantibu dsinufchi. Bet tee ziti mantas flehpeji un pawaschneeki. Gan faprohtams, ka fchee fawam pelnitam fohdam ne-isbehgs. —

Pawafaris pee mums lohti jauks, ihsti tahds, ka semkohpis to wehlahs. Silts un leetus ar pehrkohnu, sahle aug, ka tshaukst ween. Seemas fehja, ihpafchi rudsi, lohti labi seemu istahwejufchi, pahr wifu to, ka seme nemas nebij fafalufi. Kweefchi ari rahdahs labi buht, til warbuht ahbolinfch ir fchur un tur apflahdehts. B. Graubinfch.

No Kuldigas. Par Kuldigas aprinka-teefas peefchdetaju ir lihdsfchinigais peefchdetajs Kalninfch no jauna eezelts tizis. Kalnina kungs fcho amatu jaw 20 gadus walbijis.

No Peterburgas. „Peterburgas Herolds“ pastahsta schahdu notikumū: Tai 27tā Aprili pulksten 2ndš pehz pusdeenas noschahwahs is fawa 6 stohbru rewolwera 24 gadi wezais muifchneeks, Alefanders Iwanowifch Persins, us Smolenfklas kapehtas, us fawas nesen nomiruschās gaspaschas kapa. Kadehl nelaimigais noschahwees, tas ir muhsu laikš deefgan wehrets peedshwojums, un waretu weiklai spalwai dereht par smuku romanu. Tai 27tā Aprili 1877tā gadā Persins apprezeja kahdu jaunu seeweeti, Nataliju K., ar kuru winfch ihstā firnuigā mihlestibā nodshwoja laimigas deenas, lihds pirmais behrninfch peedšima. Schi deena, kuru winfch ar leelu zeribu gaidija, bija winam par nelaimes deenu lihds schim til laimigā dshwē. Wina lohti mihlota gaspascha tai 27tā Janwari 1879tā gadā nomira lihds ar jaunpeedšimufchu behrninu. No fawas gaspaschas nahwes fahloht nelaimigais nogrima fehrās dohmās un daudfreif runaja no dshwes apnifchanas un no tahs wehlefchanahs, fawai til apnifufchāi dshwibai galu padariht. Tai 27tā Aprili, tā fawā kahsu deenā preefch diweem gadeem, kuhdja Persins fawu brahli un kahdu labu pasihstamu, lai lihds ar winu apmeklejoht mirufchās gaspaschas kapu, kur, tā winfch teiza, notureschoht luhgshanu preefch mirufchās. Brahliis un pasihstamais labprahht paklaufija fcho luhgumu un wif trihs dewahs us mineteem kapeem. Kad wini wif trihs kohpā bija kapu ar smulahm pukehm pusfchojufchi, tad nelaimigais luhdja, lai brahliis un pasihstamais atnesohht wihnu un kuhkenus, lai waretu nelaiķes peeminu gohdam fwehtiht. Abi gahja fcho wehlefchanu ispidiht. Bet kas apraksta winu isbihfchanohs un pahrfteigfchanu, kad wini pehz ihfa brihscha atpakal nahldami eeraudsija nelaimigo noschahwufchohs. Winfch ar rewolwera lohdi bija fawas labas pufes deninus fashahwis

un ahtru galu dabujis. Beezas lohdes wehl bija revolweri atlikufchās. Melaimigais bij pilnigi tā gēhrbees, tā fawā kahsu-deenā. Nomirufcha kabatās atrada kahdas kapeikas sudraba naudas un kahdu papihri, kur bija Kreewu walodā fchahdi wahrdi usrakstīti: „Teefas! Tas grahmatu-wedejs Jablofchlawā un beedra kantora, miifchneeks Alekanders Zwanows Bersins, 24 gadi wezs, pareistizigs, atraitnis. Es iffchaju lohdi īf behdahm pahr fawas feewas un fawa behrena mirfchanu. Dfihwoflis Obwod. kan. 86. Kad eefpehjam, tad mani nenefeet uf Utifchastoku. Manas toaletes augfchas fchuhplahde atrohnahs wehstules, kuras luhdsu tur nosuhtht, kur tahs nosuhthamas. Manas toaletes atfleghas atrohdahs manā kabatā. Miifchneeks A. J. Bersins.“

Wehl no Peterburgas. Tur dibinajufchs jauna feewefchu beedriba, kurai tas noluhks, tohs behninus apkohpt, kuru mahtes ir rohfpelnes.

— Rā „Waldbibas Wehstnesis“ ſino, tad gubernatori dabujufchi rakftu, lai pawehlejoht polizeimeiftareem un zeetum-ufraugeem, lai wini ſtingri zeetumus pahrraugoht, ka zeetumneeki ne-iffbeogoht, jo pawafari tee mehds wifuwairak īfbehgt.

Ro Maftawas. Generaladjutants Todlebens pa to laiku, kamehr Maftawā ufturejajs, tizis no Samojetu regimentes ar leelu gohdu ufnemts. Todlebens ari ir fchih regimentes preekfchneeks.

Wehl no Maftawas. Rā kahda tureenes awife ſino, tad tai 22trā Aprili kahds Turku wirsneeks Mustafa lizees křistitees, jo winfch dabujis to wahrdu Juris (Григорій). Kuhmās winam ſtahweja kaufmanis Popows un kaufmana gaspafcha Kirilowa. Křistigas tizibas mahzibas winam pafneedfīs mifionars Zoels, kas winam ari eemahzijis kreewifki lafihit un rakftiht.

Ro Warfchawas. Rā lafitajeem ſinams, tad Warfchawa tagad padohda generalgubernatorim. Generalgubernators pawehlejis, ka wifu widus-fkohlu mahzkeem pulkſten 9nōs wakarā naw brihw fawus dſihwoflus aſtaht. Tad ari tureenes wirspolizeimeifters ſem palkawneeka Serdjukowa preekfchfehde-fchanas eežhlis ihpafchu lomifju, kas nalks-kohtekus un ohtras fchkiras weefnizas pahrrauga.

Ro Warfchawas. Ir ſinas īspandufchahs, ka Warfchawā tiffchoht eetaifita jauna politekniſka fkhola. Behz fchahs fkhohlas efoht jaw ſen ilgojufchees un ari wajadſiba preekfch tam rahdahs, jo dauds Bohli mihl tahdās fkhohlas eeſtahtees.

Ro Odefas. Rā „Odefas wehstnesis“ ſino, tad muhfū augftais Kungs un Keifars dohfchotees uf Odefu un no tureenes uf Berlini, kur ar Bahzijas Keifaru fatilfchotees. Bahzijas Keifars dahwinafchoht muhfū augftam Keifaram gohda-fohbenu, dehl Kreewu-Turku kara nobeigfchanas.

Ro Batuma. Batuma apgabala atrohdahs no pehdiga kara, kur til dauds kautini notifahs, dauds kapu, kuros leels ſkautls Turku kara křitufcho kareiwju tikuſchi paglabati. Tagad tureenes eedſihwotaji ſahl baiditees, ka zaur to ne-īſzetahs lihpiņas fehrgas. Awife „Кавказ“ uſaizina, beſ kawefchanas kertees pee ſtingreem lihdskeem, lai tiltu no fehrgahm fchis apgabals pafargahs.

Ro Sorofas (Befarabijas aprinki). Schapkas zeemam ufbrukufchas leelas dabas-breefmas. „Wald. Wehstn.“ par to rakfta tā: Nejaufchi dſirdeja apakfch ſemes gruhdeenu, kas leelgabala fchahweenam lihdsinajahs, un tad manija ilgatu trohſni un ſemes-trihzfchanu. No fchih parahdiſchanas īf-

baiditi zeema-laudis īmuka īf fawahm mahjahm, wini redſeja, ka zeema rihta puſe buhdami nami pee kahdas kalna paleijas ſahka Dnestras upei tuwotees; tas kahdas 5 minutes laika aifnehma. Laudis ſamekleja fawas labakahs leetas un taifſjahs tahs drohfchiba neſt, kad namu kuſteſchanahs bija apſtahjuſehs. 13 nami ir pilnigi īspohſtiti, tā ka windōs newar wairs dſihwoht; lihds ar fchihm ehkrahm ari ſahnu ehkas un ſaimneezibas eeriktes tika ſtipri apſlahdetas. Ar ſemes-kuſteſchanohs daſchi nami ir kahdas 4 lihds 5 afes uf preekfchu gahjuſchi; kahda nama preekfchā buhdami 54 auglufkohki dahſā tika apgahſti. Tais weetās, kur nelaima notikufe, ir ſemes-plihſumi radufchees un maſas uhdena pelkes. Zilweſi naw fawu dſihwibu ſaudejufchi; apſlahdetee pee ſaweem kaimineem tikufchi ufnehti; lohpiņi tika iſglahbti; notikufe fkhahde teel rehkinata uf kahdeem 1400 rubufceem.

Ro Kawfaſas. Metechi ſahdſchā mirſt breeſmigi dauds zilweſu. Zkdeenas, tā rakfta „Ziſl. wehſtn.“ teel fchē wairaki zilweſi aprakti, kuri ar pawifam nepaſiſtamu ſlimibu 24 ſtundu laika nomirſt. Tureenes eedſihwotaji bija 15tā Aprili garidneekus luhguſchi, ſwehtas bildes apſahrt neſt, kas tilai reti noteel. Wiſa ſahdſcha nehma pee ſcheem ſwehtkeem dabilu un luhdſa firſnigi Deewu, lai Winſch fcho apgabalu no lihpoſchahm fehrgahm pafargatu.

Ir teefcham brihnuns, ka tē rauga, jik til eefpehjam, pret pahrwaldibas weetneekem flehpt, ka tē lihpiņa ſlimiba atrohdahs. 14. Aprili nomira peepeſchi kahds gluſchi weſeligs jauns zilweſs; winu negribeja agraki aprakt, pirms zeema teefneſchi ne-efoht leezibas-ſihmi īrakſtijufchi, ka nomirufchais eepreekfch weſelu mehneſi bijis ſlims. — Tapat ari dauds zilweſi mirſt Dirbi zeemā, kur 150 ſemneeku mahjās 70 zilweſi, Medſchwriſhenē atkal 200 ir mirufchi; tapat ari zitās weetās dauds zilweſu mirſt.

Ro Kalugas. „Rā „Goloſ“ ſino, tad pilſſehtas weetneeks kaufmanis Karowins tai 28tā Aprili noturetā pilſſehtas padohmes fehdeſchanā īſſaizis, ka winfch truhkumu zeefdamem pilſſehtas eedſihwotajeem par palihdſibu noguldohit kapitalu no 100,000 rubufceem, ar ſchahdu noſaizijumu, ka tilai ſchi kapitala intrefes par palihdſibu nemamas. Pilſſehtas padohme īſſaizija dahwinatajam fawu pateizibu ar leelu peekriſchanu. Ir nodohmajufchi, Karowina bildi uſlahrt fehdeſchanas ſahlē.

Ro Mlawas, Plozkas gubernijā teel „Goloſam“ ſinohts, ka tai 16tā Aprili breeſmiga wehtra leelu ſlahdi nodarijuſi Leſnewo = Welnas zeemā, bet wehl leelaku ſlahdi eekfch Nowo = Beſas zeema, kas pirmajam zeemam ir kaiminōs. Trihſdesmit nami, kas tilai weenam ſemneekam peedereja, tika no breeſmigas wehtras Fagrahbti un pilnigi īspohſtiti; dauds kohku tika nolauſti un uf ſemi leegti un daſchus mahju-lohpinus noſita. Kahds pa gaiſu ſkreedams kohka gabals ſadaufſija kahdai feewinai ſtipri galwu; kahds no wehtras nozelta dſeſſu-jumta gabals uſkřita kahdam ſemneekam un eewainoja winam kahju un kahdai feewinai muguru. Kahda 10 gadus weza ſemneeku meitina, kas wehtras breeſmas bija ſlatijufehs, ir aif leelahm bailehm dſirdeſchanu un runaſchanu paſaudejufe, un lai gan ahřtes ir wiſadi nopuhlejufchees, tad tomehr lihds fchim winu publes weltas bijufchas.

Ro Tambowas. Ji tureenes meiteefchu gimnaſijas diwi

flohlenes gisti nehmuſchas. „НОВОЕ ВРЕМЯ“ par ſcho behdigu atgadijumu rakſta tā: „Tahs abas meitinas bija lahdus 15 gadus wezas, dſihwoja pilſſehtaſ bahrinu namā un apmelleja meiteeſchu gimnaſiju. Winu iſtureſchanahs flohlā bija lohti laba un pahr winu mahziſchanohs flohlotaji ari nebija neko ſuhdſejuſchees. Tattſchu meitenes bija ſchaubijuſchahs, ka augſtatā klaſe neitſſchoht ſchoreiſ pahrzeltas, jo zaur nepahrzeltſchanu winas wareja tiht iſflehgats iſ gimnaſijaſ un pat iſ bahrinu nama. No tahdahm dohmahm ſabaiditas winas apnehmahs, zaur giſti ſawai jaunai dſihwibai galu padariht. Ar ſchahdu noluhku winas par 10 kapeikahm, kuras winas wehl bija no ziteem aiſnehmuſchahs (jo paſchahm nebija ne graſcha), nopirka 1600 ſoſſora-ſpitiſchlas (ſehwelkohzinuſ), to ſoſſoru uhdeni iſklaufeja un rakſtija daſchadas wehſtules (weenu wehſtuli pee gimnaſijaſ preeſſchneezeſ); tad iſdſehra to ſoſſora klaufejumu un nolikahs abas kohpā guleht, ſawu nahwi gaididamas. Bet kad pehz kahda laika gaidita nahwe nenahza, tad winas peezehlahs, rakſtitahs wehſtules ſadedſinaja un nolikahs guleht. Bet no rihta ſahla giſte ſtrahdaht; weena meitina drihſ pehz tam nomira, ohtra gan wehl ir dſihwa, bet deefin waj warehs iſahriſteta tiht.

No Tiſliſaſ. Kreewu awiſei „КАВКАЗ“ teel ſinohts, ka no dſelſezeta-ſtanziſaſ Awſchaliſkſ lihdſ Kraſnai Gorkai lohti daudſ ſiſenu uſklihduſchi. Ja pee laika, tā rakſta augſchā mineta awiſe, ſchohs kulainuſ ne-iſkauj, tad wini nodarihs dahrſeem un laukeem leelu ſlahdi, no kam waretu dahrdſiba ſajeltees.

No Uralſkaſ. Wehl ne-eſam pilnigi beiguſchi ſinoht par ugunuſ-breeſmahm Drenburgā, tē mums jaw peenahl ſinaſ par jauneem ugunuſ-grehkeem. Veelakt ugunuſ-grehki mehds Deenwiduſ-Nihtu-Kreewijaſ notikt, tapehz ka tur kraſniſ naw iſſten prahtigi buhwetas un ſkurſtenu ſlauziſchana tohp palai-dnigi iſdarita, tad ari ehkaſ ir tahdas buhwetas un eelaſ tahdas eetaiſitaſ, ka ugunuſ war ahtri iſplahiteeſ. Ugunuſ-dſehſchanaſ rihtki ari naw pilnigi un kad wehſch wehl pee-nahl klaht, kaſ ugunuſ palihdſ, tad noteekahs breeſmiga ſlahde un pohſtſ.

Behz Drenburgaſ ir biſiſ ugunuſ-grehkſ Irbiteſ pilſſehta. Irbite naw leela pilſſehta, bet ir ſawas andeleſ deht lohti eewehrojama, jo pehz Niſchni-Nowgorodaſ winai ir taſ lee-lakaſ tirguſ, kahdi 50 lihdſ 60 miljoni rubulu teel uſ ſcho tirgu prezeſ pahrkrawati.

Drihſ pehz tam bija breeſmigaſ ugunuſ-grehkſ Uralſkaſ pilſſehta. Uralſkai ir kohdi 17,600 eedſihwotaju un dſen ari ſtipru andeli.

Ahriſemeſ ſinaſ.

No Wirbaleſ. Kā „Tiſſiteſ awiſe“ rakſta, tad uſ dſelſezeta lihniju ſtarp Wirbali un Leepaju preſſchu weſchana palikuſe jo leelaka, kad kugochana ſahluſeſ, lamehr uſ Pruhſchu rohbeſchahm preſſchu weſchana palikuſe maſaka. Kad Pruhſija tihtu labibaſ-tulle weſta, tad gan naw jaſchahbahs, ka no ſchejeeneſ maſak labibaſ uſ Pruhſiju, ihpaſchi uſ Kenigſbergu, tihtu iſweſta un tiht tad nahktu uſ augſchu, kad Wahzija labiba pawiſam noaugtu, un tā tad peeweſchana buhtu waijadſiga. Andele un induſtriſija (amatu- un fabriku- buhſchana) jaw tā eet Wahzija uſ atpaſaku un ſtrahdadamai lauſchu-ſchirai, kaſ gan daudſ nepagehr preeſſch dſihweſ, ſur

jaw tā behdu deefgan, kaſ wehl tihtu pawairotas, kad jaunee tulles-preeſſchlikumi tihtu eewesti.

No Holandijaſ. Holandeeſchu awiſeſ ar leelu ruhpibu ſkatahſ uſ Nihta-Indijaſ ſalahm, waj tur ne-iſnahkſ dumpiſ ar Angliju. Teiz, ka Anglija eſoht nodohmajufe, ſeemeta puſe no Borneaſ nomeſteeſ un tur eetaiſiht apzeekinatu nomeſchanaſ-weetu. Holandeeſchi dohma, ka zaur tam winu labumi tihtu aiſlahrti un tahdā buhſchanaſ wini atſauktohs uſ nolihgumu, kaſ 1829tā gada ſtarp Angliju un Holandiju tiſa noſlehgtſ, lai tureeneſ apgabala ſtarp winahm kahdi ne-meeri ne-iſzeltohs. Holandeeſchu awiſeſ uſaizina ſawu waldbibu, lai wina ar wiſeem lihdſelkeem ſawas teeſibaſ aiſſtahwoht un paſargajoht.

No Konſtantinopeleſ. Kaſ tagad Konſtantinopeli apſlatahſ un to ſalihdſina kā wina iſſkatiſjahs tanis laikohs preeſſch kara, taſ gan nahkſ pee ta ſpreeduma, ka tagad Konſtantinopele pawiſam pahrwahrtuſeſ. Kaſ bija ta par dſihwi Konſtantinopelē preeſſch kara un kahda dſihwe ir tagad! Senal Turki eekſch Konſtantinopeleſ bija leeli draugi no politikaſ; tihtab mahziti kā nemahziti, tihtab wezi kā jauni gribeja ſinaht, kaſ paſaulē noteek, wini treeza par politiku, wini ſtrihdejaſhſ un kihwejaſhſ par to, lai gan retſ kahds bija, kaſ no tahs ko ſaprata, un taſ bija tahds, kaſ ahriſemeſ (Eiropaſ leelwalſtiſ) bija mahzijeſ un tā tad no tureeneſ politikaſ ko ſaprata. Dee, kaſ paſchi laſiht neprata, apſtahja kahdu laſitaju, un to luhdſa, lai winſch tattſchu ko preeſſchā laſoht iſ awiſehm. Uſ klaijeem plahſcheem un eekſch klaſeja-nameem daudſ zilwekuſ redſeja, kaſ bija kahdu apſtahjuſchi, kureſch awiſeſ laſija; ziti atkal runaja par politiku, žil nu wini ſinaja. Kad karſch ſahlahſ un Turki awiſeſ daſchus kara notikumuſ ſlehpā, tad wini kahdu ahriſemeeku Eiropeti, ko wini par Franku mehds noſaukt, apſtahja un luhdſa, lai winſch no ſawahm awiſehm ko paſtahſtoht, jo tur tattſchu eſoht daudſ wairak eekſchā no kara notikumeem. Drihſ ween wini dabuja ſinaht, ka wineem kara ſahk ſlikti eet, ka winu walſtſ tihtſchoht ſpaidita. „Paſchahſ ir tee wainige, ka muhſu walſtſ eet bohja,“ tā wini mehdsfa ſajiht. Tagad, kur karſch beigtſ un meereſ noſlehgtſ, eekſch Konſtantinopeleſ ir pawiſam klufu, Turki wairſ nenodarbojaſhſ gar politiku, wini wairſ pee tam nenem dalibaſ, wini tā ſakoht dſitā dohmaſchanaſ jeb nedohmaſchanaſ ir nogrimuſchi, taſ weenigaiſ, ko daſchreiſ no wineem dſiſed, ir tee wahrdi: „Paſchahſ bija tee wainige.“ Schahda klufuzeeſchana ari preeſſch nahklameem laikeem ir eewehrojama, jo iſ tahs war iſjelteeſ leeli nemeeri un dumpiſ, ja tiſtai kahds wadoniſ un kahds eemeſliſ gadaſhſ, jo Turki ſawā klufuzeeſchanaſ iſrahda kurneſchanaſ un nemeeribu.

No Boſnijaſ. Kā laſitajeem ſinamſ, tad Boſnija un Herzegowina ir nahluſchahſ ſem Auſtriſaſ wirſwaldibaſ. Wairak neka 600 familiju muhamedanu iſ Boſnijaſ un Herzegowinaſ ir rakſtijuſchi luhgſchanaſ-rakſtu ſultanam, lai winſch wineem eerahdoht Turzijaſ rohbeſchahſ ſemeſ gabalu, kur wini waretu aiſeet, lai waretu uſ dſihwi nomeſteeſ, jo wini negriboht ſem ſweſchahſ waldbibaſ palikt. Turzijaſ waldbibaſ gan waijadſeja ſcho luhgſchanaſ-rakſtu eewehroht, ko wina ari ir darijuſe, bet lihdſ ſchim wehl naw nekahda atbilbe nahluſe, kura ſemeſſtuhri luhdſeji waretu aiſeet. (Turzijaſ waldbiba laikam aprunaſeſ ar Auſtriſaſ waldbibu, eekam wina pilnigu atbilbi dohs.)

No Neapeles. Neapeles pilssehtä tagad teef isrihkots kahds pulks, kas Afrika tureschoht jaktis. Kapteinis Martinis ir schi pulla jeb ekspedizijas wadonis, kas taisni dohfees pee Abesinijas kehnina Menelika. Rugis „Rapido“ jaw stahw uf braufchanu gataws, kas drohfschohs pehtitajus un medineekus aifwedihs uf Zeilu pee Afrikas rihta-krasta. Ta ir ta pirma reise, fur mahziti wihri ir til manigi, pee schahdahm pehtifchanahm lihdsja nemt kreetnus medineekus. Scheem medineekem peenahlahs, neween karawanu ar prowiantu apgabahrt, bet ari to apgabalu isskaidroht, lai mahzitohs pehtneekus waretu istahweht pret rupjeem mescha, esara un upju cedfihwotajeem. Menelika kehninsch ir leels draugs no smu-keem kara eerohfscheem un pats labs schahwejs un drohfschs medineeks. Winsch apsohlijees, schai ekspedizijai preti nahkt, kapteinis Martini stary zitahm Stalijas kehnina dahwanahm pasneegs kehninam Menelikam diwi kalna-leelgabalus un trihs medineeku slintes ar pilnigahm schaujamahm leetahm. Ekspedizija pate lohti teizami isrihkota; winai lohti labi schaujami ribli, ar ko swehrus laut Afrika.

No Deenwidus-Amerikas. Tas karfch, kas stary Tschili, Boliwiju un Peru iszehlees, fahk ari daschas Ciropas walstis aifkert, ta ka saweem lastitajeem ari pahre scho karu kahdas sinas pasneegsim.

Tschiles brihwwalstis seemelos atrohnahs schaur, neaugligs, bet ar fahli un salpeteri bagats peekrasts Atakama, ta weeniga weeta, fur Boliwijas walstis war pee leelahs pasauls-juhras eetapt. Jaw preelsh gadeem iszehlahs stary abahm walstim daudstahrt stribdini pahre rohbeschu lihniju, kuru Tschileeschu wairak uf seemetu pusi wilka, neta tas Boliwiescheem bija pa prahtam. Tschileeschu, kas ir tshakli un usjhtigi landis, un laba walstsbuhfchanä atrohnahs, bija ihpafchi sawas azis greefufchi uf labo fahls-lehgeri, kas ari no Tschiles pawalstneekem tika ihpafchumä nemts un isleetahts. Tschileeschu waldbiba ar Boliwieschu waldbibu notaisija 1866tä gadä nolihgumu, ka Boliwijas walstis nenemfchoht nekahdu tulli no Tschileescheem par salpetera raktuwi. Pret scho nolihgumu tagadejais Boliwijas presidents nem par salpeteri ihpafchu tulli, norahdidams uf to, ka nolihgums ar Tschileescheem nestahwoht tagad wairs spehka, jo Boliwija mineto nolihgumu ar Tschili esohk toreis noslehgufe ar dumpeneeku waldbibu. Sinams, tas til ir tahds eemeftis, kad kahdu nolihgumu grib pahrkahpt. Tschileeschu raktuwes ihpafchneeki leedsahs, prasito tulli malfahk, waldbiba atfauza sawu fuhni no Boliwijas atpakal un eenehma peekrastu, tapeh; ka Boliwija bija nolihgumu no 1866tä gada laufufe un ta tad atzehlufe. Ta bija Tschiles atbilde. Kä prohtams, karfch iszehlahs. Boliwija gan newar eet ar Tschili spehkotees, jo tad wina futas dabutu, kad winai nebhufu isdewees beedri dabuht, prohti, Peru walsti, kurai ir labi kara-kugi (brunu-kugi.) Gan Peru walstis negrib ihsti pee karofchanas dalibu nemt, tad tomehr wina sawu draudfibu preelsh Boliwiescheem peefohlijufe un pret Tschileescheem stahjufehs. Bet Tschileeschu neleekahs nemas fabaiditees, turpretim uf karu rikhojahs, un zil stingri wini to isdara, to rahda riklofchanahs ahtrums.

No Seemelu-Amerikas. Tagad Seemelu-Amerikas brihwwalstis tahda mohde usnahkufe, ka augstmanu meitas fahk sawus kutscherus prezeht. Wehl winu nedetu notikahs, ka bagata gramatu-bohdneeka meita apprezeja kutscheri. (Sawnas mehles gan nu stahsta, ka wina drufzin pavezä bijufe,

jo winas trihs jaunakahs mahfas jaw eepreekschu bijufchas isprezetas.) Ja nu schi mohde, ka augstmanu meitas kutscherus apnem, nahk Seemel-Amerikä wairak spehka, tad augstmani nedrihfsiehs wairs fewim jaunus, neprezetus kutscherus tureht, ja wineem ir neprezetas meitas. Wineem buhs tahdi kutscheri janem, kas ir waj nu apprezejufchees, waj wezi, waj trohpti.

No Afganistanes. No tureenes uf Angliju atnahkufe telegrafa sina, ka Afganu waldbieks Jakubs kahns ar Anglijas waldbibu esohk meeru noslehdsis, jo winsch tohs nolihgumis esohk peenehmis, kas wehl pee meera-nolihgchanas truhka.

No Afrikas. Pahre Anglijas buhfchanu Deenwidus-Afrikas galä runadama, kahda Anglu awife pasneeds par Zulu-eeschu karu schahdas sinas: Newar it nemas eedohmatees, kahdas buhfchanas tagad gar Zulu-eeschu rohbeschahm atroh-dahs. It nemas naw par dauds fajihts, ka Anglu apgabals no Tugelas-upes eetekas lihds Bongolas-upei tagad atroh-dahs Zulu-eeschu rohkäs. Weena no Anglu diwifjahm ir peespeesta, winuf Tugelas-upes stahweht. Kahdas 20 juhdses Anglu rohbeschas gandrihs pawifam ne-apsargatas un nodohhtas meschonu rohkäs. Wini war katru brihdi tur usbrukt, lohpus aisdifht un mantas panemt. Tä raksta mineta awife. — Anglijai wajjadsehs wairak kara-pullus tur nosufhtit, lai waretu wirsrohku par Zulu-eescheem dabuht.

Pahre semneeku aisdohfchanas-kasu dibinasehann.

Sem schabdu wirsrafstu atroh-dahs „Semfop. peelikumä“ pee „Nig. Stg.“ garaks eewehrojams raksts, ka atrohdam par deefgan fwarigu, to ari saweem lastitajeem pasneegt. Schis raksts stan ta:

Ka semfophiba ir fwarigalais lihdsellis preelsh tautas labklahfchanas weizinaschanas, to neturam par wajjadfihu, klahkati peerahdihk. Wifur teef winai peh; eeprehfchanas wifadi palihdihhts, lai wajjadfigas pahrlabofchanas waretu isdariht un lai zaur to semfophiba uf augstaku stahwofli tiftu pazelta. Kad nu mehsh lihdsfihu palihdsfibu ari no waldbibas pufes nedabujam, tad eemeftu ir deefgan, ka mums labpraht atwehl, plashakti to leetu pahrrunahk. Bet no zil leela labuma ir schahdas palihdsfibas, to mums skaidri peerahda laufaimneezibas augstais stahwoflis tur, fur semtwei schahdas palihdsfibas bauda. Kamehr pee mums leelgruntneekem pastahwofchahs kredit-beedribas aifseenejumu pret semahm prozentehm dohd, paleel muhsu semneeki mifgruntneeki bej tahdas palihdsfibas un kad truhkums usnahk, tad triht nekreetnajo auglotaju (wuchereru) nagds. Schis fihmejahs it ihpafchi uf teem semtureem, kureem titai pehdigä laika sawus grunts gabalus it beefchi par apbrihnojami augstahm zenahm wajjadseja eepirkt, it ihpafchi mehsh dohmajam ar scho Augfch-Kursem. Wineem atkautais bankas-aifseenejums ir, falihdsinajohk, par mas un wineem ir netik ween kredit-beedribai it gadus rentes jamalka, bet ari dauds leelata suma dsimtleelkungan, tursch, kamehr winam wina peenahziga daka naw aifmalfata, wairak jeb mafal faimneezibas usplautfchanu aifstawe. Kamehr rudens-malfafchanas termini preelsh semtura ir arweenu weeglaki, tamdeht ka faimneeks ir sawus lauru raschojumus fawahlis un wajjadfigaits grafis ir pee rohkäs, tamehr atfal pawafaris winam dara leelas galwas-grohfschanas. Winam pa leelatai daka tad truhkst schabdu lihdselku un daudsreis ir winam jakerahs pee wifadeem lihdselkeem, lai netiftu wina manta pahredohta preelsh wajjadfigahts sumas nomalfafchanas gruntskungan. Daudsreis ir schahda naudas-fadabufchana par eemeftu, ka triht nabadsiba un waj nu ilgi jeb ihfi winsch, ar asarahm azis, reds, ka ir peespeests, no sawas mahjas, fur tiftauds

sweedrus ir lehijs, ifeet, un par wisahm wina publehmu un ruhpehm winsch weenigi ar to luhlo apmeerinatees, ka winsch efoht tahds nelaimes-putnis, kuzam naw nowehlehts, par fainneeku palitt! Kad par kahdu ap Surgeem no schihdina jeb lauzineeku „kaimina“ — jo schee jaw pa leelakai dakai ir tee pohsta gahsdamee issuhzeji — aismemtu sumu no 50 r. rudenā ir aisdewejam peezi baki labu linu, katrs 26 mahrz., jodohd, tad wehl fainneeks par to preezajahs, ka til lehti ir winam zaur to tizis lihdschests, bet par wisam aismirst, ka 130 mahrzinu linu lihdschests 20 rubtus istaisa, un us prozentehm aprehkinajohit istaisa breefmigi augsto sumu no 40 rbl. no fimta weenā gadā. Bet wehl teel dauds augstas prozentes prasitas un ari maksatas, jo to gan semturis fawā truhfumā lai jitu dara?! Schee ir it pateesigi peedfihwojumi. Tā tad gribam ari tē tagad kahdu no teem daudseem atgadijumeem, kas deemschehl it beeschi gadahs, tē pastahstih. Pahra deenas preefch Surgeem aismehmahs kahds mahju fainneeks preefch fawas rentes aismakfashanas no kahda schihda 50 rbl. sem schahdeem nolihgumeem. Sfaibras naudas weetā fainneekam bija ja-apfohlahs, 1mā Septembert tanī paschā gadā naudas aisdewejam atdoht 30 puhru rudsu, katrs puhrs 130, faki fimts trihdschmit mahrzinu smags, bet schihdam tuhli par wina laipnibas parahdijumu pufohtra puhra rudsu tilpat smagus, prohti 130 mahrz., eedoht. Tas istaisa kohpā 102³/₄ pudu!! Nehkinasem par weenu pudu rudsu tilai 80 kap., — par til smageem rudseem, tā schis labdaris schihds to bija nolihdsis, pawtsam semu aprehkinata zena — tad schihds par faweem 50 rbl. dabu — 81 rbl. 90 kap.; tā tad 31 rbl. 90 kap. prozentes par 4 mehnescheem, kas par gadu istaisa wairat ka 191 rbl. no fimta!! Baj gan tas naw par traku!?! Un kas gan wehl noteel, kad zaur kahdu nelaimes atgadijeenu fainneeks newar ritigā nolitā laitā aismakfahit jeb schahdas procentu dohshanas doht? Un schahdi nelaimigi atgadijumi semturim gauschi beeschi gadahs! Tad tahdas reifās schihdu labdari prasa breefmigi augstas prozentes un mehš paschi esam redsejusch, ka no kahda 75 rbl. leela parahda deht makfashanas ne-eespehjas 4 lihds 5 gadu laitā parahds bija gandrifs nemas netizamo augstumu no 600 rbl. fahneedfīs.

(Turpmat beigums.)

Cewebrojami notifikumi.

20. Aprili.
1481. Keisars Fridrihs III. pawehl pilssehtai, Ordenam padohtees un no-fala, Pohlu un Dahnu tehneem wajagohit gadahs, ka schi pawehle teel ispidita.
22. Aprili.
1616. Rahte pawehl Gertrudes basnizu buhweht.
1869. III. Rigas fawstarpiga kredit-beedriba teel dibinata.
25. Aprili.
1577. Pilssehtas Konsistoriumā, 1532 dibinata, rahte cewehle 4 laizigus un 4 garigus lohjektus.
26. Aprili.
1785. Keisaristu lizeumu esahit buhweht (tag. gimnastija).
1816. Rahte un kaufman nospreesch, bishas-komiteju dibinahit.
27. Aprili.
1582. Pehz Chobciemiza nahwes tohs Rigas un Widemes gubernators Wilnas bishkaps Gedrg Radziwil. Kahda pahwesta subineeziba us Mastawu nonahit atpahal brauhohit Rigā. No Dinaburgas lihds Rigai wini bija us kahdu struhgu atbraulusch.
28. Aprili.
1782. Kad Keisareene Anna tika krohnetā, tad parahdijahs pirmo reisu Rigas pilssehtas jahdama gwarbija us parahdi jar jauno tarohgu, to tai augsta Keisareene bija dahwinajusi.
29. Appili.
1336. Pahwesis Benedikts XII. atdohd erzbisfkapam pilssehtu un basnizas mantas atpahal.
1563. Sweedri teel Pehrnowā nonahweti, kahdam dumpjam sem Oldenbafuma isjelotees.
1733. No lohtra usbuhweta Jesus basniza teel eswehtita no general-superintendentā v. Bruiningl.
1820. Stuhra-almims teel Aleksander-Nemski basnizai lirts.
1. Maijā.
1237. Erzbisfaps Alberts dibina Marijas Magdalenes-Klosteri un usbuhwe preefch ta basnizu tanī weetā, tur tagad Alekseja basn. atrohdahs.
1645. Sura switaleem teel stuhra-almi.

1773. Us Wisaugstako pawehlu nedrihtst wairs no schis deenas fahloht mironus paglabahit basnizās un ap basnizahm.

2. Maijā.

1582. Nehnisch Stefans atlauj buhweht lohka ehlas starp pilssehtu un pili.
1677. Behera un Jahna basnizas teel zaur ugunti nopohstitas.
1706. Stupra faules-aptumfshofshana, til stipra, ka gandrifs 2 minutu laitā wareja jwaignes pee debeesim redseht.

Sihki notifikumi is Rigas.

— Dhtredeen, tanī 1. Maijā ap pulkst. 4 usstrehja us seklumu Mangaka salas glahbschanas-stanzijas turumā weenmastu lohlu laima „Alphons.“ ar lohkeem us Rigu braufdama. Puhta stiprs seemeta wehisch, zaur to deesgan leeli wilni bija un turklahit beesja migla. Diwi sweineeki, Beheris Spalwisch, glahbschanas-stanzijas preefchneela brahlis un Beheris Rengertis dsirdeja nelaimigo fleegschanu, bet newareja lugiti nemas eerahsibt. Tomehr wini lahpa tuhli laimā un ar leelahm publehmu aiskneedsa laimu, kwei jaw mastu un wirslasti bija uhdens wilni laupijusch un pahr laimas wirsu jaw wilni gahsahs. Ar leelahm publehmu isglahba fagineeku un 3 matrohshus, bet laima ir gahjust bohja.

— 1. Maijā ir redaktoram Herweg is wina dshwokka Elisa-betes-eelā 10 5 issagtas dashadas drehbes, 120 rbl. wehrtiba. Polizeja dhen sagteem pehdas.

— Polizejā nodohdas schahdas leetas: 1 mahrz. seepu, kahdam nedrohsham zilwekam nonemts: 1 jatts rags, 1 kasite ar sibmejahm leetahm, 1 rullis samta-tapetu, 1 dweelis, simehts E. v. R. 4., 1 luga kehde, 1 sahgis, 1 pohds ar juhkas taukeem, 9 lamoki ar seenamo schohri, 1 wezi sahballi, 1 natts swahrti, 2 krekti, 5 ohlehts audekla.

— 29. Aprili tika is pilssehtas kanaka kahda 40 gadus weza nepasihstama wihra lihds iswiltts. Mironš tika flatu-mahjinā pee Kahra flubshahm islirts.

— Wina nedekā un tapat ari schini nedekā bija Rigā wairati uguns-grehti.

Tirgus finans.

Rudsu zenas ir isgahjustā nedekā manami krituschas. Par 121 mahrz. smagu prezi malfaja 90 kap. Dhtredeen jaw bija zenā kritusch, un par 120 mahrz. knapi 87 kap. schlija; treshdeen tika tee par 87 kap. peefohliti, bet negadahs pirzeju.

Par schahweteem Kurjemes 117/118 mahrz. smageem rudseem prasija 90 kap., bet pirzeji negadahs.

Par Dreles labahm ausahm malfaja 80 kap. Par ihsti labu prezi malfaja lihds 90 kap. — Schahwetas ausas tika stipri pebahwatas un par struhgu ausahm prasija 78 kap., bet bes pirzejem, jo tee wehl nogaida. — Par Kurjemes 2-lankhu 107/108 mahrz. meeschem malfaja 92 kap. un tika kahda oala pahdrohta.

Naudas-papihru zena.

Rigā, 4. Maijā 1879.

Papihri	prasija	malfaja
Rusimperts gabalā	8,56 rbl.	8,53 rbl.
5 proz. bankbitetu 1. isleid.	97 ¹ / ₄	96 ⁷ / ₈
5 " " 4	96	95 ⁷ / ₈
5 " instriz. 5. aismem.	—	96 ¹ / ₄
5 " prehmiju biletis 1. emis.	243 ³ / ₄	243
5 " " 2. " "	238	239 ¹ / ₄
5 " lon. 1871. g. aism.	—	134
Peterb. 5 proz. pilsf. oblig.	93 ³ / ₈	93 ³ / ₈
Kreemu sem. kred. 5% khtu-sim.	126 ¹ / ₂	126 ¹ / ₄
Chartowas semst. 6 proz. khtu-sim.	—	99 ¹ / ₈
Nehwales and. bankas afz.	—	51 ¹ / ₂
Rigas lom. bank. afz.	—	196
Reel. Kreem. dselsz. afz.	261	260 ¹ / ₂
Rig.-Din. dselsz. afz.	—	152
Din.-Wit. dselsz. afz.	162	—
Warsch.-Teress. dselsz. afz.	—	—
Dreles-Wit. dselsz. afz.	—	168
Nib.-Wolog. dselsz. afz.	97 ¹ / ₄	96 ³ / ₈
Mast.-Wrest. dselsz. afz.	—	108 ¹ / ₄
Baltijas dselsz. afz.	106 ¹ / ₂	106
Grest.-Graj. dselsz. afz.	—	—

Lihds 3. Maiju pee Rigas atnahkusch 496 fugi; aiskahjusti 195 fugi.

Sludinaschanas.

Jannas meitas,

turas gribetu dahmu-istrohdereschanu cemahzi-tees, war peeteiltees Gelfsch-Rigā masā Kaleju-eelā Nr. 19. — Ari mahzita schumeja war tur peeteiltees.

Pagasta skohlotajs

ar peederigahm leezibahm war beeteiltees, un uf lib-guma noslehgschanu eerasstees Stultes (Adiamünde pr. Lemfal) pagasta namā 22. Maijā sch. g. 2

Kengeraga linu-wehrptawē pretim Kusnezowa fabrikim pee Rigas atrohds

strahdneeku familijas

pastahwigu darbu pee laba lohna un dshwofka. Klastatas sinas turpat. 2

Rigas kumisa

(kehru-peena) eetaise.

Preefsch Rigas kumisa-eetaises tiks uf 15. Mai sch. g. wefeligas kehru mahtes wezumā no 6 lihds 10 gab. preefsch pirkschanas jeb ihres melletas. Kumehi, kureem waijaga kehres pawadiht, nedrihst par 8 nedefahm mejali buht. Peeteiltschanahs nem latru deenu preti lihds pulst. 12 deenā Tohrnaltalnā G. Chr. Schindia elas-dshnawās. 3

Pahrwaldiba. 3

Pansione.

Schni un meitenes atrohds labda smalkatā familija Rigā tagad jeb wehlat, tā pansioneri ujnemfchanu. Peeteiltschanahs sem adr. R. D. teel luhgis, nodohst Ernst Blates driku-namā. 3

Retortbeem, 26iā Aprili ir Sarina cebraufschanas weetā, Peterb. Ahr-Rigā Kalku-eelā Nr. 26 eeradees bruhns sirgs ar eejuhg. Wina ihpafschnecks war to pret pilnigahm peerahdifschanahm un pret isdohfschanu atlihdsfnaschanu fanemti turpat.

Stultē tiks schini 1879. gadā pahrdohstas

10 semneeku mahjas

par 180 rbl. par dahlderī pee 40 rbl. cemalfas par dahlderī. Klastatas sinas pee muishas waldbibas. 3

Kahda muishcha

Pleskawas gubernā, Dsirowas aprinti, no Widsemes rohbeschahm 20 werstes atstatu, 50 werstes no Pleskawas ar wifahm gandrihs jaunahm fainneezibas ehtahm, leela 215 defetinas, teel pahrdohsta. Klastatas sinas turpat pee Sabaronsky kundses pahp Panilowitsch stanziu Dakitschino muishā.

Muhfu kantohris

atrohdahs tagad Gelfsch-Rigā masā Kaleju-eelā Nr. 19, pa 1 trepi augschā, blatus masai gildei.

Ferdinand Meyer un beedris.

Lehgeris wifu sortu dshnu-afminu, dshnawu-leetu, dshnamo-shtsuu u. t. pr.

Labas kursemes

frohna sehklas linsehklas

pahrdohd leelās un masās dalās

Brabli Krüger,

Gelfsch-Rigā leelā Kaleju-eelā Nr. 42. 2

Malka.

Ras labdu daku egli malku no 800 lihds 1000 afu war nodohst, lai peeteizahs Suworow-eelā Nr. 40, pee 2

Berefowa.

No jensures atwehlehts. Rigā, 4. Maijā 1879.

Drikehts un dabujams pee bilshu- un grahmatu-driktaja un burtu-lehjeja Ernst Blates, Rigā pee Behtera basnijas.

M. Danziger

jauna damf-pehrwetawa, drehbju-drukatawa un weltawa Rigā.

Lafati, drehbes, nahtinas un wilnainas drabnas teel wiffmutalās pehrwēs pehrwetās; ari wemu preti drabnas preefsch welschanas, preefschanas, degateereeschanas un drufaschanas par wifflehtlahm zehnahm fawā fabriki Peterburgas Ahr-Rigā Meer-eelā Nr. 14a, netahku no leela pumpja un Gelfsch-Rigā Stahru-eelā Nr. 2, taisni pretim maseem fsharneem. 2

Augst- un widelgrahdigus

superfosfatus

peedahwa

Hermu. Stieda, Marfal-eelā Nr. 24. 2

Walkā.

Diwahrdohschanas fina.

Wifeem fawem andeles draugeem zaur scho laipni sinoju, ta manā manufaktur-prezu bohde schini pawajari aital buhs ihpahrdohschana, un proht, ihpahrdohschana eesahlahs

pirma Mai schini gada, un pastahwehs lihdl scha mehnescha beigahm

It ihpafchi es daru zeem. pirzejus usmanigus, la tabs prezes, turas sch. g. nahls pahrdohschana, atrohdbas leela ihwehle un tiks par ihsti lehtahm zehnahm pahrdohstas, tā:

Dahmu waforos kleitu drabnas wilnainas, puswilnainas un lohswilnas no 10, 15, 20 lihds 30 kap. ohl.

lafatus latrā leelumā lohswilnas, duswilnainas un wilnainas,

seemas un wafaras-buffsinus no 120 lihds 200 kap. ohl.

Peterburgas un zitus katunus, ketunus no 10 lihds 11 kap. ohl.

apdrufatus muselinus un apdrufatus pikē-drabnas preefsch drehbehm no 12 lihds 15 f. ohl.

ahrsenes katunus un pekalu 6/4 plati par 15 kap. ohl.

Berlines dahmu-paletotus, lohswilnas bilshu- un swahelu-drabnas, sihda lafatus no 1 rbl. un dahrgati u. t. pr. 2

Bagatā mebrā apmelleht padewigi celuhds

Walkā, Aprili 1879.

W. Kampmann.

Wahgu-fnehri,

wislabato sorti par

6 Kap. mahziniu

pahrdohd, tad ne masal ta 5 mahz. uf reis pehel,

Albert Drescher,

Selgawas Ahr-Rigā. 4

Zeenteem pirzejeem pastahwu, ta schini gadā tapat tā fenal esnu fanehmis ihstehahs Austrijas Steiermarkas

patent-iskaptes

wifadā garumā, turas pahrdohdu leelumā un masumā par lehteem zeneem. 6

Sander Martinsohn,

dsels-bohde Peterb. Ahr-Rigā Kalku-eelā Nr. 16.

Lohjes

preefsch kreewu dahmu-beedribas 4 gabali par 1 r. dabujamas pee Kamarina, pretim raktuham. Islohseschana buhs 8. Maijā leelahs gildes jahle.

Behsis.

Pirno sorti wahgu fnehri par 7 kapeti mahziniu no 5 lihds 100 mahz., tapat ari Rigas

faufais raugs

un silkes muzās un pusmuzās war dabuht masā stuhra bohde pee turgus platscha pee kaufmana Boris Peterson.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeenā, 6. Maijā sch. g.

wefsigas wakars ar danzofchannu.

Malka beedru lungeem un kundschm 40 kap., weefseem, Kerihdseneeleem 1 rbl. — Geshlums pulst. 9 wal., beigums pulst. 3 rihā. Beedribas ruhmes taps flehgias pulst. 4 r. — Beedru labretes usrahdamas. 2

Kahrtibas tomisija.

Zeribas beedriba

fwinehs fawus 12. gada-swehtlus tai 6. Maijā sch. g. Geshlums buhs pulst. 7 wafarā, ar runahm, pehz tam dseebafschana un danzofschana. Beigas pulst. 3 r. Malka: beedru lungeem 30 kap., kundschm 20 kap. Nebedreem, tas zaur beedreem tohp eemefiti, 50 l., kundschm 40 kap., beedribas ruhme tiks flehgta pulst. 4 rihā.

Preefschneeziiba.

No polizejas atwehlehts.